

О‘ЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASINING QONUNI

«Энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида

Қонунчилик палатаси томонидан 2020 йил 1 майда
қабул қилинган
Сенат томонидан 2020 йил 19 июнда
маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелда қабул қилинган «Энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисида»ги 412–I-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4–5, 118-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 9, 423-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2015 йил, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 1, 2-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **7-модданинг биринчи қисмидаги** «Хукумати» деган сўз «Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **8-модданинг биринчи қисми** қуйидаги мазмундаги **бешинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«энергия жихатидан самарадор ва энергияни тежайдиган технологияларни жорий этиш бўйича товарлар (ишлар, хизматлар)»;

3) **10-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат:

давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурлар ҳамда лойиҳаларни амалга ошириш;

иктисодиётни жадал ривожлантириш учун зарур бўлган энергиянинг ҳосил қилинишини ва сарфланишини барқарорлаштириш;

энергиянинг ҳосил қилиниши ва сарфланиши режимларини мақбуллаштириш, унинг ҳисобга олинишини ташкил этиш;

энергия жиҳатидан самарадор ва энергияни тежайдиган асбоб-ускуналар ҳамда энергия сарфи миқдори энг кам бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқарилишини рағбатлантириш;

энергия ҳосил қилувчи ва энергияни ишлатувчи асбоб-ускуналар ҳамда маҳсулотга доир норматив ҳужжатларга энергия жиҳатидан самарадорлик ва энергия жиҳатидан тежамкорлик кўрсаткичларини киритиш;

энергиянинг сифати, ишлаб чиқаришнинг энергия жиҳатидан самарадорлиги ва энергия тежамкорлиги ҳамда маҳсулотга энергия сарфи миқдори устидан давлат текшируви ва назоратини ташкил этиш;

корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда энергия жиҳатидан самарадорлик ва энергия тежамкорлиги текширувларини ташкил этиш;

маҳсулотнинг, ишлаб турган ва реконструкция қилинаётган объектларнинг, технологиялар ва асбоб-ускуналарнинг энергетика экспертизасини ўтказиш;

энергетика жиҳатидан самарадор бўлган лойиҳаларни амалга ошириш учун энергия жиҳатидан самарадорлик ва энергия жиҳатидан тежамкорлик намойиш этиладиган зоналарни барпо этиш;

энергия жиҳатидан самарадор, энергия жиҳатидан тежамкор ва экологик хавфсиз технологияларни ҳамда ишлаб чиқаришларни ривожлантиришни рағбатлантириш;

энергиянинг ҳосил қилиниши ва сарфланиши юзасидан статистика кузатувларини ташкил этиш»;

4) **11-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«11-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

энергиядан оқилона фойдаланишга қаратилган давлат дастурлари ва лойиҳаларини ишлаб чиқади ҳамда амалга оширади;

энергияни тежаш ва энергия жиҳатидан самарадорликни ошириш соҳасида давлат томонидан қўллаб-қувватлашни амалга ошириш шакллари ва усулларини белгилайди;

энергия жиҳатидан самарадор ва энергия тежаладиган дастурлар ва лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ижро этувчи ҳокимият органларининг, шунингдек корхоналар, муассасалар ҳамда ташкилотларнинг фаолиятини мувофиқлаштиради;

энергия жиҳатидан самарадор ва энергия жиҳатидан тежамкор техника ҳамда маҳсулотни, илғор технологияни, ушбу соҳадаги бошқарув усулларини ва илмий тадқиқотларни жорий этиш, иккиламчи энергия ресурсларини ҳамда чиқиндиларни утилизация қилиш, шунингдек атроф-муҳитда табиий ҳолда тикланувчи қуёш, шамол энергиясидан, ер ҳароратидан (геотермал), сув оқимларининг табиий ҳаракатидан, биомасса энергиясидан (бундан буён матнда қайта тикланувчи энергия манбалари деб юритилади) фойдаланиладиган технологияларни жорий этиш бўйича лойиҳаларнинг амалга оширилишига кўмаклашади;

энергияни ҳисобга олиш, уни назорат қилиш ва бошқариш асбобларини, энергия жиҳатидан самарадор, энергия жиҳатидан тежамкор ҳамда экологик хавфсиз энергетика қурилмаларини ишлаб чиқариш бўйича саноат базасини ривожлантиришга ёрдам беради;

иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳа объектлари бўйича энергия жиҳатидан самарадорликни, энергия тежамкорлигини ошириш ҳамда энергетика ресурсларини тежаш кўрсаткичларини аниқлаш услубиётини, шунингдек мақсадли кўрсаткичларини тасдиқлайди;

корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг энергетик текширувларини ўтказиш, шунингдек энергияни ишлаб чиқарадиган ҳамда сарфлайдиган ускуналарни ҳамда ишлаб чиқарилаётганда энергетика ресурсларидан фойдаланиладиган маҳсулотни экспертизадан ўтказиш қоидаларини тасдиқлайди;

энергия сарфлашнинг махсус режимини ўрнатишга розилик беради;

энергиядан оқилона фойдаланиш ва энергетика асбоб-ускуналарини ишлатиш масалалари бўйича кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини яратишга кўмаклашади;

жамоатчиликни энергиядан фойдаланиш самарадорлиги тўғрисида хабардор қилади;

энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этилиши устидан давлат текшируви ва назоратини амалга ошириш тартибини белгилайди»;

5) қуйидаги мазмундаги **11¹, 11² ва 11³-моддалар** билан тўлдирилсин:

«11¹-модда. Энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги махсус ваколатли давлат органи

Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги махсус ваколатли давлат органидир (бундан буён матнда махсус ваколатли давлат органи деб юритилади).

Махсус ваколатли давлат органи:

энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасида, шу жумладан энергиянинг ишлатилишини камайтириш, энергияни тежайдиган илғор технологияларни жорий этиш ҳамда иқтисодиёт тармоқларидаги ва ижтимоий соҳадаги қайта тикланадиган энергия манбаларини ривожлантириш соҳасида ягона давлат сиёсатини амалга оширади;

давлат органларида ва ташкилотларида, иқтисодиёт тармоқлари корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг ишлаб чиқариш жараёнларига ҳамда ижтимоий соҳа объектларига энергия жиҳатидан самарадор ва энергияни тежайдиган технологиялар жорий этилишини рағбатлантирувчи ташкилий-ҳуқуқий ва иқтисодий механизмларни ишлаб чиқади, шунингдек энергия ресурсларидан фойдаланишдаги энергия жиҳатидан самарадорлик ва энергия тежамкорлиги юзасидан мониторингни амалга оширади;

иқтисодиёт тармоқларида ва ижтимоий соҳа объектларида энергия жиҳатидан самарадорликни ва энергия тежамкорлигини оширишга доир илмий тадқиқот ишларини ташкил этади, инвестиция лойиҳалари бўйича таклифлар ишлаб чиқади;

энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасида ягона норматив-ҳуқуқий ва техник жиҳатдан тартибга солишни амалга оширади;

товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) энергия жиҳатидан самарадорлиги ва энергия тежамкорлиги бўйича тоифаларини аниқлаш қоидаларини белгилайди;

бинолар ва иншоотларнинг, шу жумладан кўп квартирали уйларнинг энергия жиҳатидан самарадорлиги ва энергия тежамкорлиги бўйича тоифаларини аниқлаш қоидаларини белгилайди;

товарларга (ишларга, хизматларга), бинолар ва иншоотларга, қурилмаларга, шу жумладан кўп квартирали уй-жойларга нисбатан энергия жиҳатидан самарадорлик ва энергия тежамкорлиги талабларини белгилайди;

энергия самарадорлиги паст бўлган маҳсулотнинг мамлакатимизда ишлаб чиқарилишини ёки мамлакатимизга импорт қилинишини чеклаш бўйича таклифлар ишлаб чиқади;

фойдаланилаётган энергия ресурсларининг ҳисобини юритади;

энергия аудиторлари фаолиятини ташкил этиш тартибини белгилайди, энергия ресурслари истеъмолчилари мажбурий энергетика текширувларидан ўтказилиши ва тегишли тавсияларнинг бажарилиши юзасидан мониторингни, шунингдек энергия сервис компаниялари фаолияти мониторингини амалга оширади;

кўп квартирали уй-жой мулкдорларининг умумий фойдаланишдаги мол-мулкка нисбатан энергия жиҳатидан самарадорликни ва энергия жиҳатидан тежамкорликни ошириш юзасидан тадбирлар ўтказиши;

энергия жиҳатидан самарадорликни ва энергия тежамкорлиги бўйича ҳудудий дастурларга доир талабларни ишлаб чиқади;

энергия жиҳатидан самарадорлик ва энергия тежамкорлигини ошириш бўйича ишларни юритишга доир маълумотлар базасини шакллантиради;

энергия жиҳатидан самарадорликни ва энергия тежамкорлигини ошириш бўйича ўқув дастурларига доир талабларни ишлаб чиқади;

энергетика аудити соҳасидаги мутахассисларнинг ва энергетика хизматларини етказиб берувчиларнинг малакасини ошириш учун тренинглар ташкил этади.

11²-модда. Энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги давлат текшируви ва назорати органларининг ваколатлари

Энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги давлат текшируви ва назорати органлари ўз ваколатлари доирасида:

энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этади;

бинолар ва иншоотларни, шу жумладан кўп квартирали уй-жой фондини лойиҳалаштириш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, қуриш ва фойдаланишга топширишда уларда энергия жиҳатидан самарадор ва энергия жиҳатидан тежамкор технологиялардан фойдаланишнинг шаҳарсозлик нормалари ҳамда қоидаларига мувофиқлигини текширади;

бинолар ва иншоотларни, шу жумладан кўп квартирали уй-жой фондини лойиҳалаштириш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, қуришда иссиқлик сақловчи қурилиш материалларини, шунингдек конструкцияларни

қўллаш ҳамда муқобил энергия манбалари воситаларини, энергияни тежайдиган лампаларни мажбурий ўрнатиш талабларига риоя этилишини назорат қилади, бундан яқка тартибдаги уй-жой қурилиши мустасно;

товарлар (ишлар, хизматлар), иншоотлар, бинолар ва қурилмаларнинг энергия жиҳатидан самарадорлиги ва энергия тежамкорлиги нормаларига, шунингдек энергиянинг сифат кўрсаткичларига риоя этилиши устидан текширув ва назоратни амалга оширади;

энергетика ресурсларидан самарасиз фойдаланганлиги учун юридик шахсларга нисбатан иқтисодий жазо чораларини қўллайди.

11³-модда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги ваколатлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ўз худуди доирасида: энергиядан оқилона фойдаланиш бўйича ягона давлат сиёсатини амалга оширишда иштирок этади;

энергиядан оқилона фойдаланишни ривожлантириш давлат дастурлари ва лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этади;

энергиядан оқилона фойдаланишни ривожлантириш бўйича ҳудудий дастурларни ва лойиҳаларни ишлаб чиқади, тасдиқлайди ҳамда амалга оширади;

энергиядан оқилона фойдаланишга доир дастурлари ва лойиҳаларининг ижроси юзасидан тегишли маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг фаолиятини мувофиқлаштиради;

энергия жиҳатидан самарадор ва энергия жиҳатидан тежамкор технологияларни жорий этиш бўйича ўз ваколатлари доирасида қарорлар қабул қилади»;

б) **12-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«12-модда. Давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурлар ҳамда лойиҳалар

Энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурлар ҳамда лойиҳалар энергиядан оқилона фойдаланиш бўйича ягона давлат сиёсатини амалга оширишда мажбурийдир.

Қуйидагилар тегишинча давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурлар ҳамда лойиҳаларни ишлаб чиқиш ташаббускори бўлади:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;

вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар;

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар давлат ҳокимияти органлари.

Давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурлар ҳамда лойиҳалар қисқа (бир йилдан икки йилга қадар даврга), ўрта (икки йилдан беш йилга қадар даврга) ва узок (беш йил ва ундан ортиқ даврга) муддатга ишлаб чиқилади, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади ҳамда устувор ҳисобланади. Уларни амалга ошириш учун жавобгарлик тегишинча Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, вазирликлар,

давлат кўмиталари ва идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари зиммасига юклатилади»;

7) **13-модданинг учинчи қисмидаги** «Ҳукумати» деган сўз «Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

8) **14-модданинг:**

биринчи қисми «энергия жиҳатидан самарадорлиги» деган сўзлардан кейин «энергия тежамкорлиги» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

учинчи қисмидаги «Ҳукумати» деган сўз «Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

9) **15-модданинг иккинчи қисмидаги** «Ҳукумати» деган сўз «Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

10) **16-модданинг матни** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Энергиянинг ҳосил қилиниши ва сарфланиши ҳажми ҳамда унинг тузилмаси, энергиядан оқилона фойдаланилиши устидан статистика кузатувини Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика кўмитаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда ташкил этади ва амалга оширади»;

11) **18-модда:**

биринчи қисмидаги «Ҳукумати» деган сўз «Президенти» деган сўз билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг учинчи хатбошиси куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурлар ҳамда лойиҳаларни амалга оширишдан олинадиган фойданинг улуши»;

12) **19-модда:**

иккинчи қисмининг:

биринчи хатбошисидаги «Ҳукумати» деган сўз «Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи ва учинчи хатбошилари куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«энергиядан оқилона фойдаланиш соҳасидаги давлат, тармоқ ва ҳудудий дастурлар ҳамда лойиҳаларни давлат имтиёзли кредити ҳисобидан молиялаштириш бўйича;

тармоқлараро илмий тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишларини молиялаштириш, энергия жиҳатидан самарадор ва энергия жиҳатидан тежамкор асбоб-ускуналарнинг тажриба туркумларини ишлаб чиқариш бўйича»;

учинчи қисмидаги «Ҳукумати» деган сўз «Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи қисмидаги «иссиқлик ўтказмайдиган материаллар ва конструкциялар, кўплаб ишлаб чиқариладиган энергия жиҳатидан самарали» деган сўзлар «қурилиш материаллари ва конструкциялар, кўплаб ишлаб чиқариладиган энергия жиҳатидан самарали ва энергияни тежайдиган» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

13) **20-модданинг иккинчи ва учинчи қисмларидаги** «Ҳукумати» деган сўз «Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2-модда. Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамиятини аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

3-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси: ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин; давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

4-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2020 йил 14 июль
№ ўРҚ–628